

UMEÅ UNIVERSITET

Relational creativity

What can participatory art do for higher education?

Sol Morén

Akademisk avhandling

som med vederbörligt tillstånd av Rektor vid Umeå universitet för
avläggande av filosofie doktorsexamen framläggs till offentligt
försvar i Hörsal E, Humanisthuset, onsdag 29 maj 2019 kl. 13:00.
Avhandlingen kommer att försvaras på engelska.

Fakultetsopponent: Professor Fernando Hernández-Hernández,
Universidad de Barcelona, Barcelona, Spanien.

Organization

Umeå University
Department of creative studies

Document type

Doctoral thesis

Date of publication

08 May 2019

Author

Sol Morén

Title

Relational creativity. What can participatory art do for higher education?

Abstract

Why research creativity in higher education? Creativity is regarded as a key competence for future education by the European Union as well as by UNESCO, and my wish is to contribute to this contemporary global agenda of *rethinking education*. Creativity is central for complex problem-solving and we need to rethink education to facilitate for our future citizens to develop creativity, to be able to meet our interconnected world's urgent need for sustainable development. Based on these global demands for supporting creativity as a competence in future education, I propose that developing knowledge about design for creative learning environments is an important quest in educational research. The problem however, is that, there is not much previous research that can serve as a knowledge foundation for how to design for learning environments which support students' development of creativity. In this thesis I research creativity from a sociorelational perspective, with and through participatory artistic practices. I first came to think of the notion of *relational creativity*, while working as an artist, noticing how there seemed to be a connection between participants' increased creativity and engagement in participatory artistic practices. The aim of the thesis is to develop theory about relational creativity as a design concept for creative learning environments, grounded in practice. The study is based on my previous research and development work as an artist-in-residence in higher education. In the thesis the theory is presented along with four design concepts for relational creativity. The four design concepts are: *design for creative transformation* - as in taking advantage of art's openness for interpretation and emergence of unexpected new solutions; *design for creative participation* - as in trusting the participants with the responsibility of contributing to a common work of art and knowledge; *design for creative comparative encounters* - as in providing participants with supportive environments free from judgmental evaluation; *design for creative networking* - as in facilitating for participants to share, interact with and contribute to each other's processes of art and meaning making. In the thesis I present theory along with rich empirical examples reconnecting to the participatory artistic interventions which this study is based on. My ambition to contribute with new knowledge about relational creativity as a design concept for creative learning environments in higher education, which is useful for practitioners as well as for the research community.

Keywords

creativity, relational creativity, higher education, participatory art, visual arts, fine arts, arts-based research, participatory design, design for learning, sociotechnical design, educational design research, future education, rethinking education, sustainable development

Language

English

ISBN

978-91-7855-064-7

ISSN**Number of pages**

302 pages

Organisation

Umeå Universitet
Institutionen för Estetiska
ämnen i Lärarutbildningen

Dokument

Doktorsavhandling

Publikationsdatum

08 maj 2019

Författare

Sol Morén

Titel

Relationell kreativitet. Vad kan medverkandekonst göra för högre utbildning?

Svensk sammanfattning

Varför forska om kreativitet inom högre utbildning? Kreativitetsforskning inom högskoleutbildning är viktig ur ett globalt perspektiv, eftersom vi behöver utbilda kreativa människor inom många olika yrken, för kunna ta itu med de stora utmaningar som vi står inför idag när det gäller miljö- och samhällsfrågor. Kreativitet liksom komplex problemlösning anses vara viktiga kompetenser för hållbar utveckling och lyfts därför fram inom program för framtida utbildning, både hos Europeiska Unionen och UNESCO. Mot bakgrund av denna globala utbildningsagenda, hävdar jag att det är viktigt att forska om design för kreativa lärmiljöer inom samtida utbildningsvetenskap. Det finns dock inte särskilt mycket tidigare forskning att bygga vidare på när det gäller till exempel design av kreativa lärmiljöer, alltså lärmiljöer som stödjer studenters utveckling av kreativitet som kompetens. För att förstå mer om hur vi skall kunna skapa förutsättningar för studenter att utveckla kreativitet, så anser jag att vi behöver titta närmare på vad som pågår i kreativa lärmiljöer och kreativa utbildningsprocesser. Jag hävdar också att det är meningsfullt att undersöka hur social interaktion och sociala relationer mellan studenter påverkar deras kreativa processer, om vi är intresserade av att förstå mer om design för kreativa lärmiljöer. I avhandlingen undersöker jag kreativitet från ett sådant sociorelationellt och processorienterat perspektiv, med hjälp av och genom medverkandekonstnärliga praktiker. Första gången jag började tänka på begreppet *relationell kreativitet* var när jag som konstnär arbetade med medverkandekonst inom utbildning. Jag upplevde att det fanns ett samband mellan studenternas kreativitet och deras engagemang i medverkandekonstprojekten. Syftet med avhandlingen är att utveckla praktiskt grundad teori om relationell kreativitet som designkoncept för kreativa lärmiljöer. Studien grundar sig på ett tidigare forsknings- och utvecklingsuppdrag som jag haft som konstnär inom högskoleutbildning. I avhandlingen presenteras teorin om relationell kreativitet genom fyra designkoncept. De fyra designkoncepten är: *design för kreativ transformation* - genom att dra nytta av konstens tolkningsutrymme och öppenhet för nya oväntade lösningar; *design för kreativt deltagande* - genom att visa förtroende för och bjuda in deltagarna att medverka till ett gemensamt skapande av konst och kunskap; *design för kreativa jämförande möten* - genom att erbjuda miljöer som ger deltagarna mod att skapa och som är befriade från värderande omdömen; *design för kreativt nätverkande* - som i att underlätta för deltagare att interagera, dela och bidra till varandras processer av konst- och meningsskapande. I avhandlingen presenterar jag teori tillsammans med rika exempel från empirin som återknuter till genomförandet av de medverkandekonstprojekt på vilka studien grundats. Ambitionen är att bidra med kunskap relationell kreativitet som designkoncept för kreativa lärmiljöer inom högskoleutbildning, som kan komma till nytta för utbildningspraktiken såväl som för forskarsamhället.

Nyckelord

kreativitet, relationell kreativitet, högskoleutbildning, medverkandekonst, bildkonst, konst, konstbaserad forskning, medverkandedesign, design för lärande, socioteknisk design, educational design forskning, framtida utbildning, nytänkande utbildning, hållbar utveckling